

EEN ANDERE KIJK OP HET LEVEN

Activiteitenverslag
2023

Profiel

De Brailleliga begeleidt blinde en slechtziende personen, zonder discriminatie, in alle aspecten van hun dagelijks leven op weg naar zelfstandigheid, onafhankelijkheid en inclusie. De Brailleliga is actief in heel België, en vertegenwoordigt ook hun stem in de politieke wereld, bij de actoren van het socio-culturele leven en het grote publiek. Ze ondersteunt oftalmologisch onderzoek. Haar werk is afhankelijk van de vrijgevigheid en de steun van schenkers en erflaters, de deelnemers van de Tombola, de subsidiërende overheden en bedrijven.

Dit activiteitenrapport wordt aangevuld met een serie podcasts te beluisteren op Spotify, Amazon, Acast en YouTube.

Het verslag is ook beschikbaar in audioversie en in braille.

Inhoudstafel

Kerncijfers	p. 2
Hoogtepunten	p. 4
Woord van de directie	p. 6
Mobiliteit in vraag	p. 10
We passen ons aan, aan de noden van onze cliënten	p. 14
Zelfstandigheid, voelt goed!	p. 20
Vertegenwoordigen, aankaarten, sensibiliseren	p. 25
Je tijd en je stem geven	p. 28
Corporate governance	p. 31
Contact	p. 36

Hartelijk bedankt

Wij zijn uiterst erkentelijk voor iedereen die zich aan onze zijde schaart: de medewerkers en de vrijwilligers die geweldig werk leveren, maar ook de schenkers, de sponsors en subsidiërende overheden. Zonder deze voortdurende steun zouden de resultaten die je in dit verslag zal ontdekken, niet mogelijk zijn geweest. Tenslotte bedanken we de 16.315 cliënten die ons hun vertrouwen schenken.

In België is 1 persoon op 1000 blind en 1 persoon op 100 slechtziend (schatting van de WGO).

In 2023 begeleidde de Brailleliga **16.315** personen met een visuele handicap, waaronder 1043 nieuwe cliënten.

2023

kerncijfers

Socio-culturele activiteiten

542

socio-culturele activiteiten werden georganiseerd, met in totaal 4812 blinde of slechtziende deelnemers, waarvan 918 online deelnamen.

258

aangepaste spellen werden door de Spelothek uitgeleend. Die telt er nu 723.

De Bibliotheek is verrijkt met 1235 nieuwe boeken (braille, audio, grootletterdruk) wat het totaal op 39.793 brengt.

De bib telt 1191 actieve lezers (waarvan 117 nieuwe).

49.099

ontleningen zijn geregistreerd.

Sociaal en Begeleiding

3348

individuele gesprekken werden gehouden door de maatschappelijk assistenten.

1748

personen werden begeleid bij hun vraag naar zelfstandigheid (oriëntatie en mobiliteit, activiteiten van het dagelijkse leven, nieuwe technologieën) en 824 personen kregen advies over de aankoop van aangepast materiaal.

In het kader van een samenwerking met de revalidatiecentra UZ Gent en UZ Leuven volgden 252 personen met een visuele handicap een revalidatie, ofwel

695

uren therapeutische prestaties.

Opleiding en tewerkstelling

347

aanvragen voor werkzoekenden, behoud van werk en begeleiding/ oriëntatie zijn behandeld.

112

werkpostaanpassingen zijn uitgevoerd.

Sensibilisering

47 sensibiliseringssessies bereikten

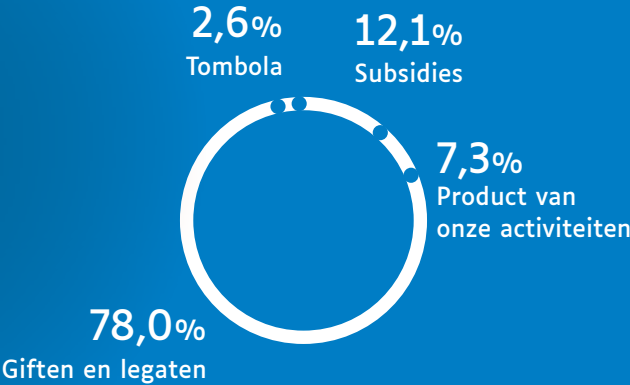
817

professionals van verschillende achtergronden.

1600

personen bezochten het BrailleMuseum en/of de Brailleliga

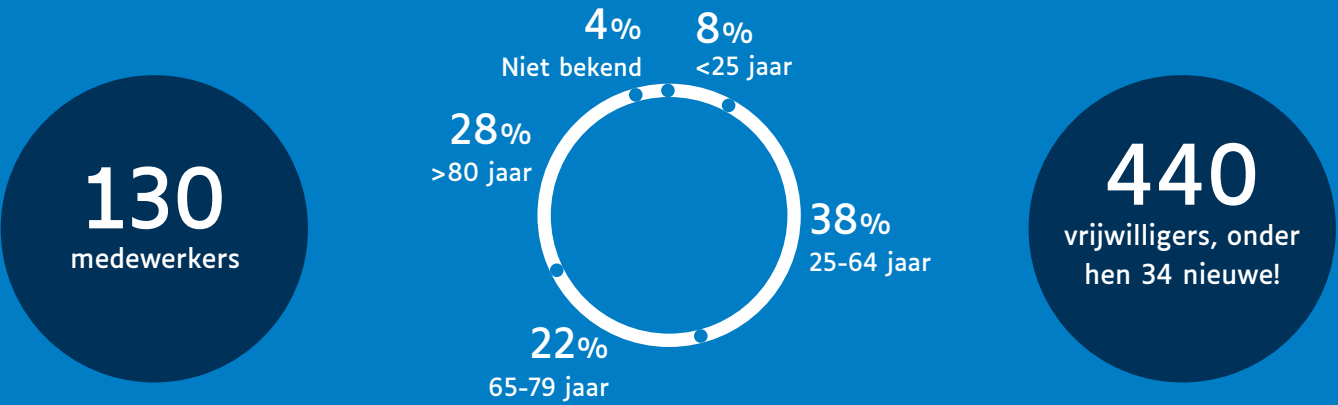
Herkomst financiering van de activiteiten van de Brailleliga

Verdeling van het budget

Verdeling van cliënten volgens leeftijd

Tombola:
13 000
deelnemers

Hoogtepunten 2023

maart

Van 30 maart tot 2 april organiseert de Brailleliga haar "Escape room in the dark" op de "Foire du livre" (Franstalige boekenbeurs). Bezoekers proberen de mysterieuze koffer te openen met behulp van specifieke hulpmiddelen voor blinde en slechtziende personen en daarbij een beroep te doen op hun compenserende zintuigen.

mei

365 lopers en wandelaars, waaronder 19 met een visuele handicap, en 10 solidaire bedrijven stonden aan de startlijn van de 20 km door Brussel. Het Brailleligateam eindigde als eerste vzw op de vijfde plaats in het ploegenklassement. De opbrengst gaat naar de activiteiten voor blinde en slechtziende kinderen.

juli

Tijd voor de zomerkampen! Tijdens het hele schooljaar nemen 89 kinderen deel aan de jeugdactiviteiten, zowel met als zonder overnachting. Senioren beleven hun tweede jeugd en volgen in hun voetsporen met een cursus nieuwe technologieën voor starters of gevorderden.

november

De Tactile Tour oftewel 12 meesterwerken om aan te raken is te bewonderen bij de Brailleliga. 407 bezoekers - waaronder de winnaars van de Grote Tombola - genieten van de zintuiglijke en auditieve ervaring. Op de vernissage is René Closset (foto) aanwezig, de slechtziende architect die het computermodel en het 3D-printen of reliëffrezen heeft ontworpen. De Brailleliga schenkt een reproductie van 'de Val van Icarus' aan de Musea voor Schone Kunsten van België.

januari

4 januari, de verjaardag van Louis Braille. In het voorjaar brengt de Brailleliga de leerkrachten en de pedagogische teams van het buitengewoon onderwijs samen. De Lego Foundation geeft hier een update over **LEGO® Braille Bricks**, waarvan de Brailleliga de officiële verdeler is voor een nieuwe periode van 2024 tot 2027.

april

Acht blinde en slechtziende vrouwen tussen 26 en 74 nemen deel aan het welzijns- en cohesieprogramma 'Histoires de Femme' 2 x per maand gedurende 1 semester om te werken aan hun zelfbeeld en zelfvertrouwen. Aanvankelijk kenden ze elkaar niet, maar in de loop van de workshops ontstonden vriendschappen. Op 7 november poseerden ze trots voor de lens van een professional tijdens een fotoshoot!

juni

De Brailleliga wordt het eerste externe centrum dat de vaardigheidstest voor receptionisten valideert. Van links naar rechts: Moufida, Ardian, Mirzane en Damien, de eerste 4 slechtziende stagiairs die slagen voor de test, lopen stage in een bedrijf. Damien begon enkele maanden later bij de IT-dienst van de Brailleliga. Ondertussen wordt de nieuwe Nederlandstalige dienst Werk+ uitgerold en haalt het de eerste kwalificaties binnen.

september

In navolging van haar sensibiliseringscampagne in maart over mobiliteit, sensibiliseert de Brailleliga, in samenwerking met 4 deelstepoperatoren, om de openbare weg respectvol te delen. Op 14 september, tijdens de Europese Week van de Mobiliteit, werd in de Engelandstraat in Brussel een dropzone getagd in de kleuren van de Brailleliga.

De universele reiziger

Woord van de directie

We leven in een tijd van voortdurende verandering. De gezondheids-, economische, ecologische, institutionele en migratiecrisisen vragen veel flexibiliteit en aanpassingsvermogen. De impact weegt zwaar door op de non-profit sector die al met beperkte middelen werkt. Een rotsvast geloof in de humane waarden van de samenleving is de essentiële drijfveer om vooruit te komen.

Om deze uitdagingen het hoofd te bieden paste de Brailleliga haar interne werking aan: de kantoren sluiten op vrijdag van december tot en met maart om energie te besparen, en structureel 1 tot 2 dagen per week thuiswerk. Ze paste ook haar statuten aan in overeenstemming met de nieuwe wet op de vzw's die op 1 januari 2024 van kracht ging.

Ongeacht deze externe factoren blijft de Brailleliga trouw aan haar fundamenteën: blinde en slechtziende personen begeleiden, het grote publiek sensibiliseren en oogheilkundig

onderzoek financieren. De vzw stelt haar praktijken in vraag en past ze aan aan de veranderende behoeften van haar cliënten en van de maatschappij.

In 2023 werd de enquête over mobiliteit van personen met een visuele handicap geactualiseerd. Ondanks de positieve ontwikkelingen, blijft de conclusie, ook na 10 jaar, duidelijk: 55 % voelt zich niet veilig op de openbare weg. Nieuw is dat elektrische voertuigen en de zachte mobiliteit de belangrijkste obstakels vormen (zie infografiek op p. 8). De sociaal-economische actoren en het grote publiek sensibiliseren blijft van essentieel belang om het samenleven te bevorderen.

Mobiliteits- en oriëntatielessen blijven de sleutel tot de zelfstandigheid van personen met een visuele handicap. Naast zich verplaatsen met een witte stok of blindengeleidehond, is het doel om naar meer zelfbeschikking te evolueren door hun auditieve, kinesthetische en proprioceptieve vaardigheden van de persoon te ontwikkelen, rekening houdend

met hun identiteitsfactoren, hun micro-, meso- en macro-omgeving, hun levensgewoonten, enz.

Ons doel is om iedereen de tools te geven die ze nodig hebben om een universele reiziger te worden.

Elke dag brengt de Brailleliga het Grondwetartikel (Titel II, artikel 22 ter van de Grondwet) tot leven: "Elke persoon met een handicap heeft recht op volledige inclusie in de maatschappij, inclusief het recht op redelijke aanpassingen."

Tania

• • • • •

"2023, een gek jaar. Vooral voor mij! Ik heb een sterk en trots temperament, maar soms moet ik om hulp vragen. De Brailleliga gaf me advies en zo verbeterde mijn dagelijks leven. Ik leerde er ook mijn handicap te aanvaarden, hulp durven te vragen, en nee durven te zeggen (ook al is dat nog moeilijk)."

Noëlla Jardin,
Algemeen directeur

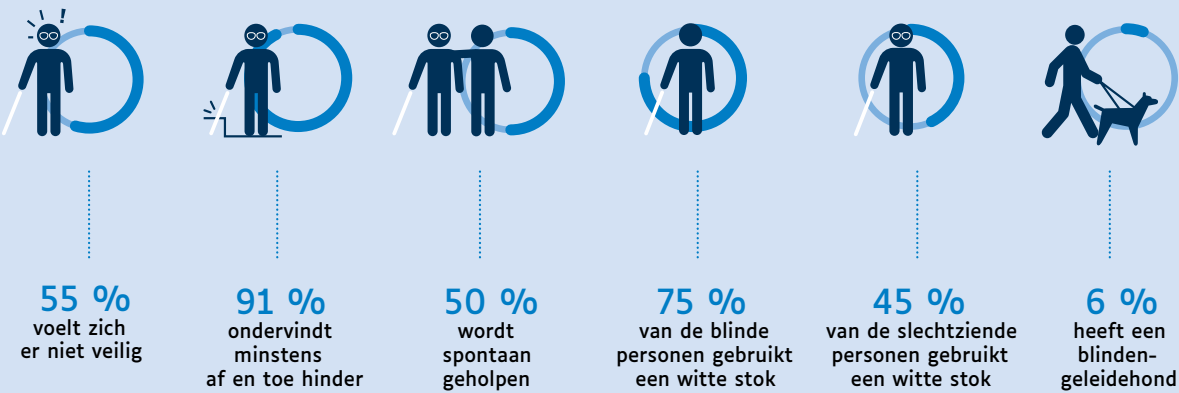

Michel Berlo,
Voorzitter

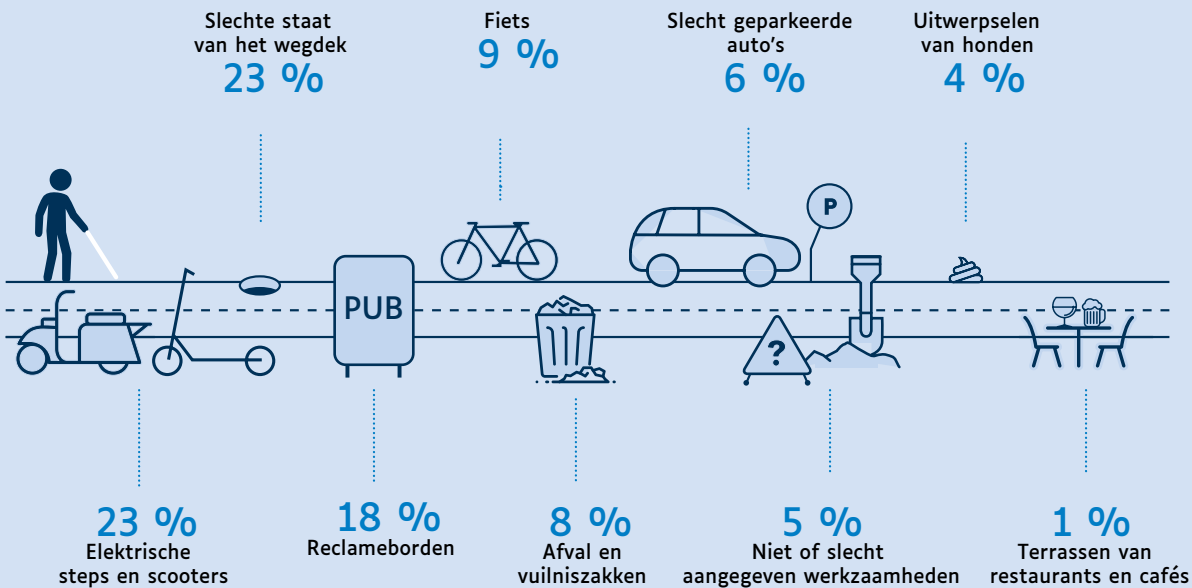

Dit zeggen blinde en slechtziende personen over mobiliteit

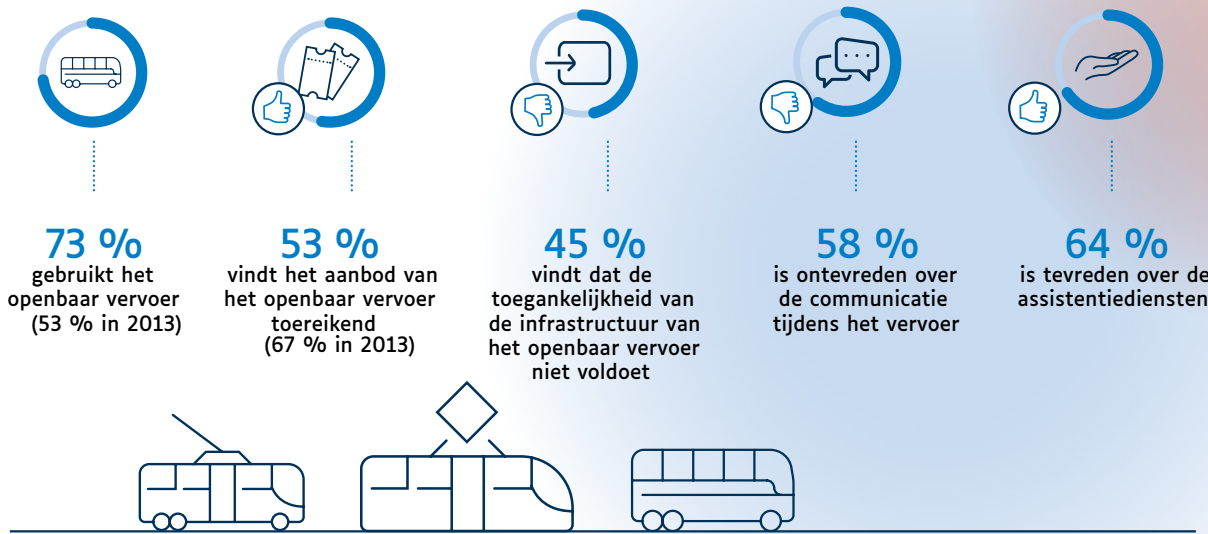
OP STRAAT

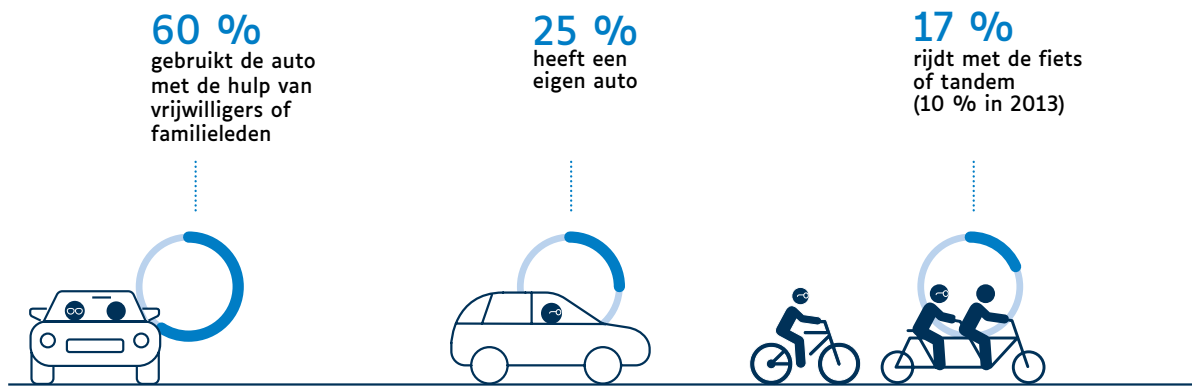
Deze problemen werden het vaakst aangeduid als obstakel

OPENBAAR VERVOER

ANDERE VERVOERSMIDDELEN

Bron: enquête die liep van september tot oktober 2022, online en telefonisch. 664 respondenten, waarvan 86 % slechtziende en 14% blinde personen. 354 wonen in Vlaanderen, 159 in Wallonië en 151 in Brussel.

1006

begeleidingen in
oriëntatie en mobiliteit
en 16 met een
geleidehond.

Mobiliteit in vraag

De aanvragen voor begeleiding in oriëntatie en mobiliteit kwamen terug op de eerste plaats in de top 3. In 2022 werden ze verdrongen door de vraag naar nieuwe technologieën. Nooit eerder gezien!

Na overtuigende testsessies in 2022 zocht de Brailleliga financiering voor de **Rango elektronische witte stok**. Na verschillende uitwisselingen keurde PHARE (Brussels fonds) een voorwaardelijke tussenkomst goed. Anderzijds gaf AVIQ (Waals fonds) een negatief antwoord, waartegen de Brailleliga in beroep ging. Rango staat niet op de referentielijst van het VAPH (Vlaams Fonds). Dankzij het Laurentine Poncet Fonds en de Stad Brussel heeft de Brailleliga verschillende Rango-stokken

aangekocht die de cliënten kunnen testen.

De Brailleliga is zich ervan bewust dat mobiliteit voor blinde en slechtziende personen een pijler van zelfstandigheid is, en een uitdaging voor de samenleving vormt. Daarom actualiseerde de vzw een grootschalige mobiliteitsenquête, die voor het eerst in 2013 werd uitgevoerd. De resultaten van deze grote enquête, ingevuld door 664 respondenten, vormden het kader voor de **Week van de Brailleliga** van 20 tot 31 maart.

Televisie, radio, pers, internet, sociale media... alle communicatiekanalen werden ingezet om de stem van personen met een visuele handicap te laten horen aan het grote publiek.

Op 20 en 27 maart werden ook affiches verspreid in de stations Brussel-Zuid, Luik en Kortrijk.

De enquête is naar alle bevoegde ministers gestuurd. Karine Lalieux, Federaal Minister van Maatschappelijke integratie, verantwoordelijk voor Personen met een Handicap, Alain Maron, Brussels Minister voor Sociale Actie en Gezondheid, Christie Morreale, Waals Minister voor Gezondheid, Sociale Actie en Gelijke Kansen en Philippe Henry, Waals Minister van Mobiliteit en Infrastructuur, en Lydia Peeters, Vlaamse Minister van Mobiliteit, hebben allemaal positief gereageerd op de uitnodiging van de Brailleliga om met blinde en slechtziende personen te praten en/of een sensibilisering te volgen op de openbare weg.

De enquête werd ook gedeeld met het grote publiek (op evenementen zoals Tous en vadrouille in Chevetogne, het DeltaKAP festival in Louvain-La-Neuve, enz.) en met de verschillende mobiliteitsoperatoren. In Brussel, de regio waar het openbaar vervoer het meest gebruikt wordt door blinde en slechtziende personen, konden we de resultaten van de enquête voorstellen aan de diensthoofden van verschillende MIVB-diensten. Nog in Brussel presenteerden we de enquête aan de Gewestelijke Mobiliteitscommissie, afdeling Personen met Beperkte Mobiliteit.

Televisie, radio, pers, internet, sociale media... alle communicatiekanalen werden ingezet om de stem van personen met een visuele handicap te laten horen aan het grote publiek.

Wat de steps betreft, hebben het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en verschillende steden en gemeenten in Vlaanderen en Wallonië besloten om actie te ondernemen door dropzones te verplichten of het aantal toegelaten operatoren te verminderen. Ter gelegenheid van de **Europese week van de mobiliteit** van 16 tot 22 september lanceerde de Brailleliga een minicampagne in samenwerking met vier exploitanten van deelsteps in Brussel.

Het doel was om gebruikers te sensibiliseren over de noodzaak om beter samen te leven op de openbare weg door middel van een flyer op alle steps, een bericht op de applicatie en, ten slotte, een dropzone in de kleuren van de Brailleliga in de Engelandstraat, waar de hoofdzetel van de vereniging gevestigd is in Brussel. De Brailleliga had een informatiestand op de autoloze dagen in Leuven en Ath, en in het Dockx winkelcentrum in Brussel.

Slechts 6 % van de personen met een visuele handicap hebben een geleidehond.

Yves

"Toen ik te horen kreeg dat ik een handicap had, was ik overweldigd. Ik sakkerde over alles en had medelijden met mezelf. Ik gedroeg me echt heel onaangenaam! In 2023 volgde ik mobiliteit en oriëntatie bij de Brailleliga en ook daar deed ik rot. Mijn therapeut had een engelengeduld om me te helpen. Vandaag heb ik mijn handicap nog niet zo aanvaard dat ik alleen met een witte stok op straat ga of deelneem aan aangepaste uitstappen voor blinde en slechtziende personen. Mijn vrouw vergezelt me altijd. Als we een restaurant binnengaan, wijst ze me de mensen aan die ik ken, zodat ik ze kan begroeten. Ze zouden beledigd kunnen zijn als ik ze niet zou herkennen."

De Sociale dienst
registreerde

915

nieuwe cliënten, waarvan
60 % met een visuele
handicap van meer dan
60 %.

Er vonden

3348

individuele gesprekken
plaats.

1748

personen werden
begeleid naar meer
zelfstandigheid.

We passen ons aan,

aan de noden van
onze cliënten

• • • • •

Barometer en netwerk

Het aantal **huisbezoeken** en de permanenties zijn definitief terug op het niveau van vóór 2020. Hoewel de huisbezoeken energievreters zijn (40 % van de tijd die aan de cliënt wordt besteed, is reistijd), zijn ze wel van groot belang. Er is veel vraag naar bij onze cliënten, wat lijkt te bevestigen dat het publiek moeite heeft om zich te verplaatsen omwille van de handicap en de leeftijd.

De trend van enkele jaren geleden wordt bevestigd: individuele situaties worden steeds complexer door geassocieerde pathologieën (meervoudige handicaps, Parkinson, Alzheimer, neurovisuele stoornissen, enz.), behandelingen

(chemotherapie, dialyse, enz.) of de preciaire sociale situatie. Deze ontwikkelingen vragen om meer gepersonaliseerde en intensieve zorg. Dit betekent dat er nauwer moet worden samengewerkt met een netwerk van externe partners, zoals mutualiteiten, OCMW's, gezinsbijstandsdiensten, maaltijden aan huis, sociale of begeleide huisvesting, noodopvang, rust- en verzorgingstehuizen...

Het werk van terreinmedewerkers wordt zo een barometer van de socio-demografische en gezondheidstrends in ons land en van de maatschappelijke uitdagingen voor de toekomst. Bovenop de administratieve last komt er vanaf nu een complexiteit die het werk minder aantrekkelijk kan maken voor beginners.

Het Zoé Fonds biedt financiële steun aan 65-plussers voor de aankoop van nieuwe technologieën. Deze tussenkomst dekt

50%

van het totale aankoopbedrag.

Technologie op kop

De vragen naar ondersteuning voor oriëntatie en mobiliteit (1006), het leren werken met nieuwe technologieën (870) en hulpmiddelen in het dagelijks leven (532) kwamen op de eerste plaats.

Er werden 824 aanvragen geregistreerd voor de

aankoop van informatie- en communicatietechnologieën (ICT). De adviseurs stelden echter een stijging vast van het aantal aanvragen die niet in aanmerking komen voor steun uit de regionale fondsen. Het in 2021 opgerichte Zoé fonds (financiële steun voor 65-plussers) en de projectoproep van het Laurentine Poncet Fonds (aanvragen die niet in aanmerking komen voor een fonds voor personen met een handicap)

Om toekomstige ouders te ondersteunen, heeft de Brailleliga vier levensechte babypoppen aangeschaft: Olga, Nelya, Louis en Alberto, en ook een mooie set kleertjes (met knopen, drukknopen, enz.).

Het IRISCARE expertisecentrum

IRISCARE vertrouwde de Brailleliga de oprichting van een expertisecentrum toe om haar diensten en partners te helpen de noden van personen met een visuele handicap te identificeren als het gaat over het aanschaffen van individuele materiële hulpmiddelen. Dankzij deze projectoproep heeft de Brailleliga haar demozaal vernieuwd en een smart studio gecreëerd die is uitgerust met geconnecteerde voorwerpen (verlichting, enz.) en huishoudelijke apparaten. Cliënten kunnen deze zelfstandig testen en beoordelen of ze relevant zijn voor hun noden en motivatie.

In 2023 steeg het aantal raadplegingen voor low vision van 506 naar 521. Deze hebben als doel om het resterend zicht te optimaliseren en het visuele comfort en zelfs het functionele zicht te verbeteren door middel van optische hulpmiddelen. Deze raadplegingen bieden snelle en goedkopere zorg voor personen met een visuele handicap tussen de 30 % en 60 %.

156 cliënten (+ 13) namen deel aan de **demonstratiedagen voor kleine technische hulpmiddelen** in Brussel en Wallonië. Omdat ze noodzakelijk zijn voor mensen die moeilijk naar de BrailleShop kunnen komen, werd besloten om ze vanaf 2024 ook in Vlaanderen te organiseren.

Dankzij LabCap48 heeft de Brailleliga vier levensechte babypoppen aangeschaft: Olga, Nelya, Louis en Alberto, en ook een mooie set kleertjes (met knopen, drukknopen, enz.). Deze bijzonder realistische poppen, die het gewicht en de grootte hebben van pasgeboren baby's, hebben buigbare hoofdjes en worden gebruikt om toekomstige ouders te begeleiden. De start van de opvolging hangt af van de aanvraag van de ouders, en na de geboorte gaan onze therapeuten langs wanneer er daar vraag naar is bij de persoon met een visuele handicap.

In 2023 heeft de Brailleliga 10 toekomstige ouders begeleid.

helpen bij het verzachten van de factuur, die in sommige gevallen onbetaalbaar blijft.

Van 9 tot 14 oktober verwelkomde de editie van 2023 van BrailleTech 725 bezoekers en 251 in de 10 online workshops. Dat zijn in totaal 973 deelnemers! Naast de Belgische leveranciers van aangepast materiaal

organiseerden de adviseurs voor technische hulpmiddelen een stand gewijd aan IOS- en Androidsmartphones en -tablets.

Aan Nederlandstalige kant heeft het Multidisciplinair Team (MDT) 100 aanvragen ingediend voor het verkrijgen van een Individuele Materiële Bijstand (IMB), een overeenkomst van

het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) voor de aankoop van aangepast materiaal met financiële steun. Aan Franstalige kant heeft de Service d'information sur les adaptations techniques (SIAT) 334 aanvragen ingediend voor financiële steun voor de aankoop van aangepast materiaal.

Deborah

Deborah is blind aan haar linkeroog, met een klein resterend zicht in het andere. Ze probeert zich zelfstandig uit de slag te trekken. Maar toen ze zwanger was, nam ze contact op met de Brailleliga. "Het ging niet meer enkel over mezelf, dus deed ik een beroep op externe hulp. Aan het begin van de zwangerschap kwam de ergotherapeut om de twee weken met een babypop aan huis. Dit gaf me het vertrouwen om Iris veilig te verwelkomen. Vandaag gaat alles goed."

Opleiding en werk

In memoriam: Jan Mertens

Voor een meer coherente opvolging bieden de jobcoaches begeleiding en ondersteuning, naast hun missie voor professionele integratie. Ze behandelden 347 aanvragen: 120 aanvragen om werk te zoeken, 138 aanvragen voor het behoud van werk en 89 aanvragen voor begeleiding/ondersteuning.

Ter ondersteuning van de diensten voor arbeidsvoorziening voerde de Service d'information sur les adaptations techniques (SIAT) 54 werkpostaanpassingen uit.

Er werden 177 dossiers afgesloten. De 115 positieve afsluitingen (einde van de interventie, heroriëntatie, arbeidsbemiddeling) waren groter dan de negatieve afsluitingen (stopzetting van het project, verlies van werk).

Werk+, de nieuwe Nederlandstalige tewerkstellingsdienst, zit nu in haar 2^e werkingsjaar. Haar groei staat haaks op de beslissing van de Vlaamse overheid om de subsidiëring van gespecialiseerde centra stop te zetten ten voordele van generalistische centra en bevestigt de relevantie van een specifieke dienstverlening voor de visuele handicap.

Bevrijd van de beperkingen die aan GOB's zijn opgelegd,

heeft Werk+ zijn diensten uitgebreid met begeleiding en ondersteuning, gezien de cruciale rol die onderwijs en opleiding spelen bij het vinden en behouden van een job.

Werk+ heeft zich ertoe verbonden een certificering te behalen. Het heeft een certificaat van 18 maanden gekregen waardoor het kan deelnemen aan VDAB-oproepen voor projecten en is ingeschreven op de VDAB-lijst als gespecialiseerde begeleidingsdienst.

Vrije tijd: sociale banden bevorderen

Culturele en vrijetijdsactiviteiten met fysieke aanwezigheid zijn opnieuw de norm, hoewel een bepaald aantal (11 %) nog steeds online wordt georganiseerd. Terwijl aangepaste face-to-face activiteiten het isolement helpen doorbreken, bereiken virtuele activiteiten mensen met grote mobiliteitsproblemen. Het moet echter gezegd worden dat onze cliënten graag terug willen naar het "echte" leven. En dat is waarschijnlijk maar goed ook!

Enkele opvallende activiteiten uit 2023:

- Een braille party in Jambes, Brussel en Charleroi met de steun van de Cel Gelijke Kansen van Charleroi.

- De organisatie van activiteiten voor cliënten in de regio Verviers.
- Twee meerdaagse reizen naar Zeeland (Nederland) en de Hautes-Alpes (Frankrijk) in samenwerking met het agentschap Teralis, gespecialiseerd in toegankelijk toerisme.
- Een avontuurlijke expeditie naar het natuureservaat Verdrongen Land van Saeftinghe, gevolgd door een bierontdekkingstocht.
- Een uitstapje naar de kerstmarkt van Aken.

Bijna 50.000 boeken uitgeleend

De aangepaste Bibliotheek noteerde 49.099 uitleningen in alle formaten (braille, audio, grootletterdruk). Dit cijfer is iets lager dan de laatste drie recordjaren, die werden gekenmerkt door de lockdown. Het ligt echter ruim boven het cijfer van 35.591 uitleningen in 2019. Nu de volledige bewegingsvrijheid is hersteld, concurreren vrijetijdsactiviteiten weer met lezen, dat tijdens de pandemie de enige beschikbare vrijetijdsactiviteit was. In lijn met deze trend waren er minder nieuwe inschrijvingen: 35 lezers met een leesbeperking en 82 blinde en slechtziende lezers, wat het totale aantal actieve

blinde en slechtziende lezers op 1191 brengt, vergeleken met 1392 eind 2022.

Met 39.793 aangepaste boeken eind 2023 is de Bibliotheek verrijkt met 717 nieuwe boeken in braille, grootletterdruk en audio, geproduceerd door de Omzettingdienst.

Er werden 1113 boeken gedownload van het ABC-platform (Accessible Book Consortium), waarvan de Brailleliga lid is.

Eind 2023 beschikte de Spelothek over 723 aangepaste gezelschapspelletjes, 127 meer dan in 2022. 258 spellen werden uitgeleend aan 66 spelers en 9 groepen.

90

Daisy-spelers werden toegekend met financiële steun van CAP48 en de Brailleliga.

Daisy

"Ik was onder de indruk van jullie kennis en aanpak. Jullie tussenkomst zal sowieso een impact hebben op de werking van ACV West-Vlaanderen. Zowel syndicaal als bij de werkgever in kwestie heeft dit ons doen beseffen dat een beroep doen op een dienst die gespecialiseerd is in de visuele handicap cruciaal is om een goed resultaat te behalen."

89

jongeren namen deel aan de 8 jeugdkampen, waarvan 6 met overnachting.

10

senioren namen deel aan het IT-kamp.

Zelfstandigheid, voelt goed!

De diversificatie van de kampen die gestart is in 2022, werd bevestigd in 2023 met een gevarieerd aanbod gericht op alle leeftijdsgroepen. Al van jongs af aan zelfstandig leren zijn, betekent zelfstandig worden voor het leven. Daarom is het van vitaal belang om blinde en slechtziende kinderen en tieners vanaf de kindertijd al te ondersteunen.

De leuke en magische sfeer van buitenschoolse kampen in een veilige en passende omgeving, de afstand van de gezinscocon... maken leren gemakkelijker, tot

grote trots van de jongeren en hun ouders. Leven in een gemeenschap met begeleiders, animators en vrienden stimuleert sociale interactie.

Een week weg van huis

Tijdens een kamp in de Ourthevallei stelde Matthias, 10 jaar oud, zichzelf als doel om te eten zonder zijn vingers in zijn bord te stoppen. Missie volbracht! Tijdens de week ging Matthias ook boomklimmen.

Matthias, 10 jaar

• • • • •

"Met de Brailleliga doe ik dingen die ik thuis nooit gedaan zou hebben. Daarom vind ik het leuk om met de Brailleliga op kamp te gaan. En om even weg te zijn van mijn ouders."

Van 27 februari tot 3 maart gingen kleine blinde en slechtziende koks (6-11 jaar) naar de keuken van de Brailleliga om gerechten en desserts uit de hele wereld te bereiden. Van 3 tot 6 april gingen anderen naar Beringen om hun culinaire talenten te oefenen tijdens een kamp met overnachting. Van 2 tot 5 mei namen jonge 'Robinsons' (12-16 jaar) de Brusselse lokalen over om het milieu te ontdekken door middel van natuur en avontuur.

De 6- tot 11-jarigen (3 tot 7 juli) en de 12- tot 16-jarigen (10 tot 14 juli) trokken naar onze Noordzee. Van 7 tot 11 augustus trok een andere groep (6-11 jaar) naar de Ourthevallei.

Op verzoek van geschiedenisliehebbers nam de Brailleliga van 22 tot 25 augustus een groep kinderen (11-14 jaar) mee naar de Westhoek, op oorlogspad. De pre-adolescenten legden onder andere een klapprozenkrans neer tijdens de Last Post-ceremonie in Ieper. Dit was een bijzonder ontroerend moment, aangezien veel soldaten uit de Eerste Wereldoorlog hun gezichtsvermogen verloren aan het front.

Het Halloweenkamp, uiteraard in het teken van monsters, sloot het jaarprogramma af van 23 tot 27 oktober.

Ook de oudsten!

Jongvolwassenen en senioren kregen ook de kans om te leren terwijl ze plezier maakten in een veilige omgeving.

In november namen 7 jongvolwassenen deel aan de Sensatiedag bij Airspace Indoor Skydiving in Charleroi. Op het menu? Adrenaline en jezelf overtreffen in de grootste vrije-val simulator van Europa!

Tot slot namen 65-plussers in mei deel aan het tweede IT-kamp, georganiseerd met de steun van het Schaillée-Deceuninck Fonds. De 10 deelnemers kregen een iPad en leerden ermee omgaan. De leerervaring werd versterkt door een avond en overnachting in Hasselt en een bezoek aan het beroemde Jenevermuseum.

Frans

• • • • •

"Gunther en ik hebben enorm genoten van de tweedaagse. Het was leerzaam, culinair, cultureel en in een vriendschappelijke sfeer. Het was een onvergetelijke ervaring en we zijn jullie erg dankbaar."

Het Halloweenkamp, uiteraard in het teken van monsters, sloot het jaarprogramma af van 23 tot 27 oktober.

In mei namen de 65-plussers deel aan het tweede IT-kamp.

Van 3 tot 6 april oefenden tieners hun culinaire talenten tijdens een kamp met overnachting in Beringen.

(Ook) plaats voor gezinnen

Op zaterdag 30 september bracht de 2^e Familiedag, versterkt door de aanwezigheid van blinde gamer Blindwarrior Sven, 192 mensen samen in Technopolis (Mechelen). Blinde en slechtziende kinderen en hun families kwamen samen om te discussiëren en te leren over een problematiek die ze delen. De dag werd afgesloten met een bezoek aan het wetenschapspark.

De Brailleliga gaf ook 4 gezinnen met een blind of slechtziend kind tussen 6 en 12 jaar de kans om nieuwe energie op te doen tijdens de Ondersteuningsweek.

Een week in het groen in Diest, met activiteiten voor de kinderen en hun broertjes en zusjes en workshops voor de ouders. Onze therapeuten, specialisten van UZ Leuven en experts in buitengewoon onderwijs begeleidden de ouders bij hun vragen, terwijl de kinderen zich amuseerden met de bewoners van de alpaboerderij.

Om interne redenen kon BrailleDay, een recreatieve dag voor kinderen in het buitengewoon onderwijs (type 6), niet georganiseerd worden in 2023. Naar alle waarschijnlijkheid vindt het evenement in 2024 plaats in mei.

Op zaterdag 30 september bracht de 2^e familiedag 192 mensen samen in Technopolis (Mechelen).

Vertegenwoordigen, aanklaarten, bewustmaken

.....

1600

mensen bezochten het **BrailleMuseum** en de hoofdzetel van de vereniging.

817

mensen namen deel aan sensibiliseringssessies.

De **BrailleBox** werd

32

keer uitgeleend om scholen te sensibiliseren.

Vertegenwoordiging en interpellaties

De Brailleliga is aanwezig in bijna 30 overleg- en besluitvormingsorganen op lokaal, regionaal, gemeenschaps-, federaal of Europees niveau. In het bijzonder de Adviesraden voor Personen met een Handicap van verschillende gemeenten, de Brusselse Adviesraad voor Personen met een Handicap, het Comité de branche 'Handicap' van AViQ, de Vlaamse Adviesraad Handicap NOOZO, de technische commissie voor personen met een handicap van Iriscare, de Nationale Hoge Raad voor Personen met een Handicap (NHRPH), het Belgian Disability Forum (BDF), de European Blind Union (EBU), enz.

De Brailleliga heeft haar acties op een heel aantal gebieden voortgezet, waaronder de 65-plus problematiek, digitale toegankelijkheid, de aanwerving van personen met een handicap bij openbare diensten, enz.

Het probleem van de scancars werd uitvoerig besproken, met de hoop op een uniform systeem dat gemakkelijk te gebruiken zou zijn in heel België. Andere onderwerpen die werden besproken waren de parkeerkaart, de EDC (European Disability Card) en de mogelijkheid om, onder bepaalde voorwaarden, inkomensvervangende uitkeringen (IVT) te combineren met inkomen uit werk.

Met de oprichting van de Waalse Adviesraad voor personen met een handicap en, zeer recent, de Adviesraden van de Franstalige en Duitstalige Gemeenschappen, is de adviesfunctie nu aanwezig in alle gefedereerde entiteiten.

Sensibilisering

Naast het sensibiliseren van de familie, school of professionele kring van de cliënt, organiseren de therapeuten sensibiliseringssessies met gezondheidswerkers of anderen. Ziekenhuizen, persoonlijke

© Parking.Brussels

verzorging, verpleeghuizen, openbaar vervoer, administraties, studenten geneeskunde... Onze therapeuten hebben 47 sensibiliseringssessies uitgevoerd en 817 mensen bereikt (644 in 2022).

Laten we er twee sensibiliseringssessies uitpikken: de bijscholingsdag van het Rode

Kruis op 25 november en de dag voor studenten orthoptie van het Erasmusziekenhuis op 28 november.

Ze vergen veel voorbereidings- en aanwezigheidstijd, maar ze zijn essentieel de visuele handicap begrijpbaar te maken en stappen te zetten naar meer inclusie.

Het probleem van de scancars werd uitvoerig besproken, met de hoop op een uniform systeem dat gemakkelijk te gebruiken zou zijn in heel België.

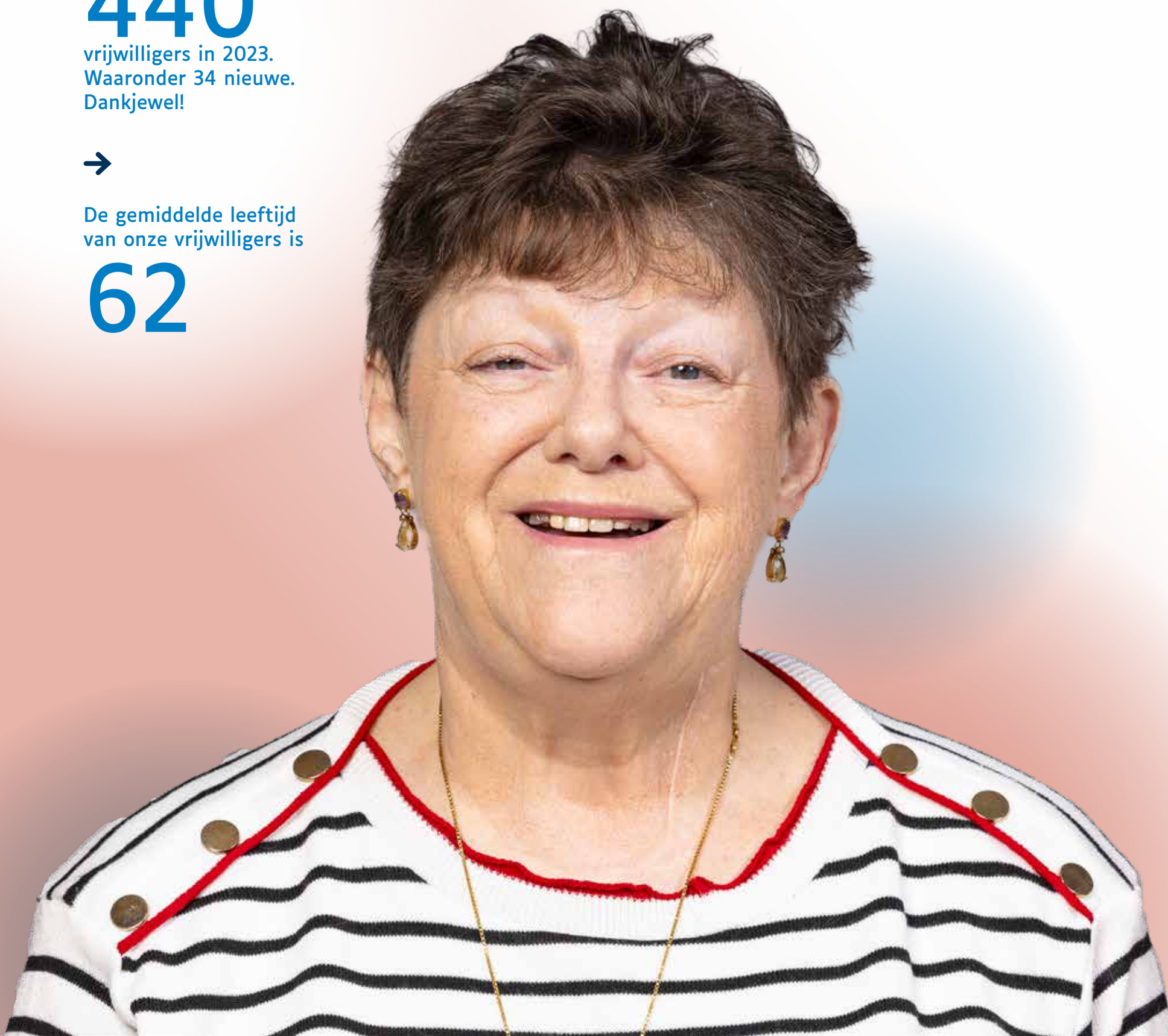
440

vrijwilligers in 2023.
Waaronder 34 nieuwe.
Dankjewel!

De gemiddelde leeftijd
van onze vrijwilligers is

62

Je tijd en je stem geven

Is vrijwilligerswerk niet meer in de mode? In slechts een paar jaar tijd is het aantal vrijwilligers fors gedaald. De daling was spectaculair in 2023, van 532 naar 440 vrijwilligers. Het moet gezegd dat dit cijfer geen rekening meer houdt met de vrijwilligers die niet terugkeerden naar de Brailleliga na de lockdowns van 2020 en 2021.

Deze trend viel waar te nemen in de hele vrijwilligerssector in België en Europa, onder andere door de langere loopbaan.

Toch sloten 34 nieuwe vrijwilligers zich aan bij de Brailleliga, een cijfer dat vergelijkbaar is met 2022.

Bijna 60 % van hen houdt zich bezig met het omzetten van boeken naar audio, in de studio of thuis via een computer. In 2023 droegen ze bij aan de opname en transcriptie van 692 audio- en brailleboeken!

Bijna 20 % hielp bij het organiseren van vrijetijdsactiviteiten. De andere vrijwilligers spelen een belangrijke rol in de administratieve taken, rondleidingen door het BrailleMuseum en animatie van de sensibiliseringsstands op lokale evenementen.

→ WIL JE EEN UNIEKE ERVARING DELEN?

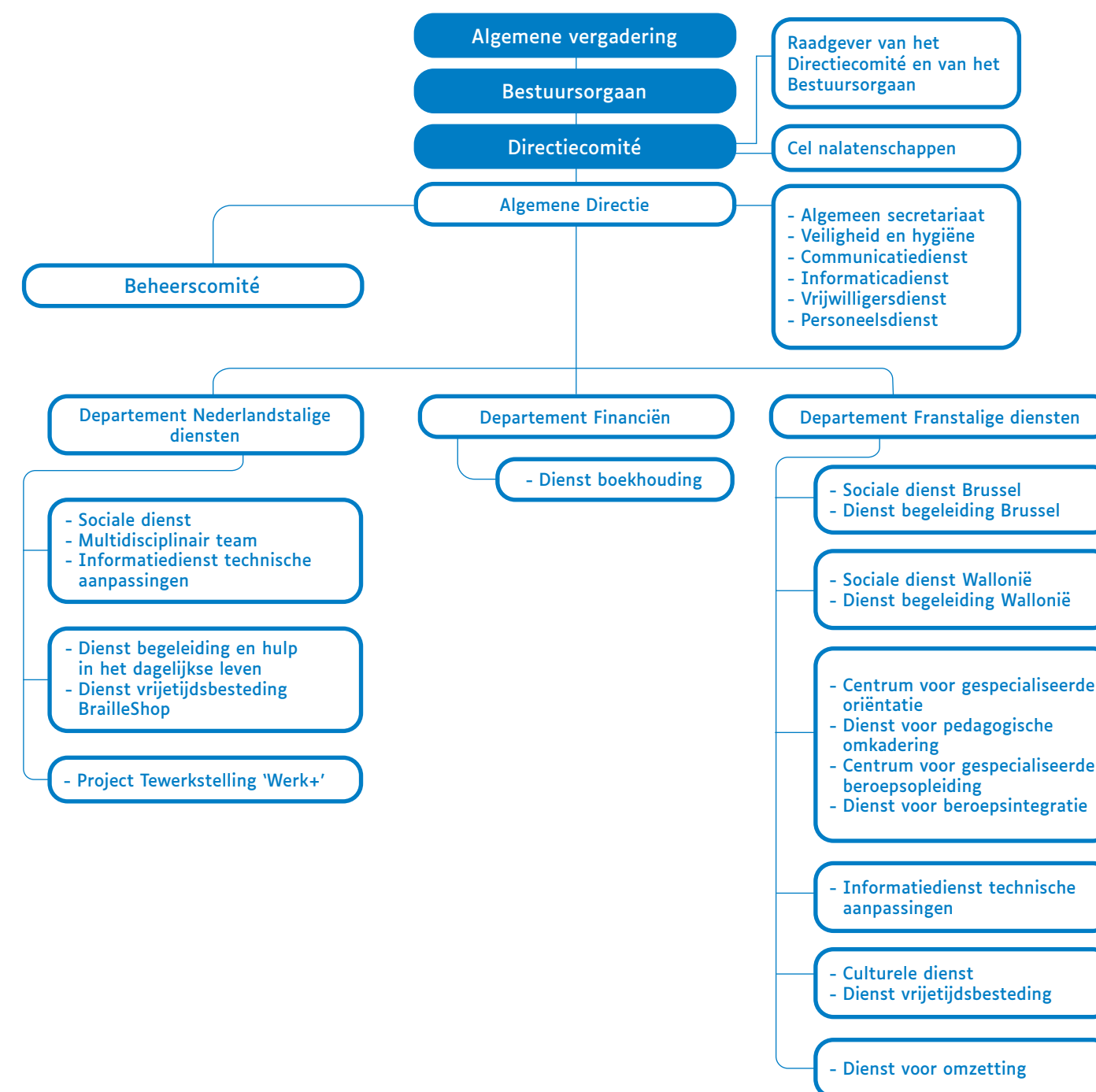
Word vrijwilliger bij de Brailleliga. Neem contact op met onze vrijwilligersdienst: vol@braille.be of 02 533 32 11

Corporate governance

(op 31 december 2023)

Structuur van de Brailleliga vzw

Bestuursorgaan*

- Michel BERLO, Voorzitter
- Etienne COPPIETERS 't WALLANT
- Marie-Bénédicte de HARLEZ de DEULIN
- Bernard DEWANDRE, Ondervoorzitter en Secretaris-generaal
- Nicolas DEWANDRE
- Guy DE WILDE, Ondervoorzitter en Penningmeester
- Raoul DUTRY
- Bert HEYLEN
- Michel NETENS, Adjunct-penningmeester
- Alain VAN CAUTEREN, Adjunct-secretaris-generaal
- Luc VANDEPUTTE
- Henri van der VAEREN
- Martine VANGANSBEKE

Het Bestuursorgaan wordt ook bijgewoond door:

- Noëlla JARDIN, Algemeen directeur
- Michel MAGIS, Raadgever

*Situatie op 31.12.2023

In memoriam

Marc Giboux, geboren in 1942 en voorzitter van de Brailleliga tussen 2002 en 2011 en vervolgens Raadgever, overleed onverwacht op 27 juni. Afgestudeerd aan Solvay en aangeworven bij Bank Degroef, maakte hij kennis met de wereld van de visuele handicap via zijn collega's van wie sommigen lid waren (of nog steeds zijn) van de Raad van Bestuur. Marc was een fervent lezer en zei vaak dat niet kunnen lezen een catastrofe zou zijn voor hem. Het was onder zijn voorzitterschap dat de Brailleliga in 2005 is begonnen met het digitaliseren van audioboeken. Onder zijn impuls werd in 2003 ook de BrailleDay opgericht, een dag gewijd aan kinderen in het buitengewoon onderwijs (type 6).

Marc had het vermogen om de voor- en nadelen af te wegen en tegelijkertijd op een eenvoudige en accurate manier zijn mening te geven. In zijn privékring sprak hij enthousiast over de projecten van de Brailleliga, die hem echt nauw aan het hart lagen.

Aangesloten vzw's

De Brailleliga is permanent lid van de volgende verenigingen voor personen met een visuele handicap die ze mee heeft helpen oprichten:

- **Centrum voor algemeen welzijnswerk voor blinden en slechtzienden (CAWBS vzw)** wil in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een eerste onthaal verzekeren voor blinde en slechtziende personen ouder dan 65 jaar en instaan voor een analyse van hun situatie, begeleiding en opvolging van hun vragen.
- **De vrienden van Louis Braille (LB vzw)** helpt blinde en slechtziende personen financieel in het hele land.

De taken van deze twee vzw's worden uitgevoerd door de diensten van de Brailleliga vzw.

Stichting voor de blinden

De stichting voor de blinden is een stichting van openbaar nut van de Brailleliga (erkend door het Koninklijke Besluit van 19 april 2006). Haar vier kernopdrachten zijn:

- **Blinde en slechtziende personen helpen** door een materiële en financiële steun aan de Brailleliga vzw.
- **Wetenschappelijk onderzoek ondersteunen** door oogheelkundige onderzoeksprojecten te bekronen. Op het einde van het jaar 2022 heeft Professor De Laey het voorzitterschap van het Wetenschappelijk comité, dat de vertegenwoordigers van 7 universiteiten en 9 Belgische oftalmologische centra samenbrengt, overgedragen aan Professor Tassignon.
- **Informeren en sensibiliseren** van het grote publiek.

- **Het beheren en controleren** van de opgedragen fondsen en van de fondsen die aan haar gelegeerd worden.

Leden van het Wetenschappelijk comité (31.12.2023)

- Professor Ingele CASTEELS (UZ Leuven)
- Professor Patrick DE POTTER (UZL)
- Professor Bernard DUCHESNE (CHU Liège)
- Professor Philippe KESTELYN (UZ Gent)
- Professor Carina KOPPEN (UZ Antwerpen)
- Professor Bart LEROY (UZ Gent)
- Professor Laurence POSTELMANS (UVC Brugmann – HORUS)
- Professor Marie-José TASSIGNON, voorzitter (UZ Antwerpen – FRO)
- Professor Marcel Ten TUSSCHER (UZ Brussel)

Tijdens het congres Ophthalmologica Belgica, dat plaatsvindt in november in Brussel, rijkt de Brailleliga jaarlijks haar onderzoebsprijs uit. In 2023, werden op aanraden van het Fonds voor Research in Oftalmologie (FRO) de volgende twee projecten beloond:

- **Epidemiologische studie van refractieafwijkingen, risicofactoren voor amblyopie en slechtziendheid bij kinderen in België.** Project van Catherine Cassiman (KU Leuven) - 50.000 euro steun.

Dit project gaat over vroegtijdige detectie en preventie van behandelbare visusproblemen bij jonge kinderen in

België en wil een volledig beeld vormen van de oogproblemen bij kinderen. De bedoeling is om op deze manier het screeningsbeleid en de verdere begeleiding te verfijnen en hiervoor richtlijnen op te stellen.

- **RNEye: opheldering van de rol van lange niet-coderend RNA's in het menselijk netvlies en erfelijke ziekten.** Project van Alfredo Dueñas Rey (UZ Gent) - 25.000 euro steun.

Dit onderzoek richt zich op de studie van een groep moleculen die bekend staan als lncRNA's, en een regulerende rol kunnen hebben in het gezonde en zieke netvlies.

Van links naar rechts: Prof. Bart Leroy, Dr. Catherine Cassiman, Noëlla Jardin, Dr. Peter Van Bladel (Penningmeester FRO), Frauke Coppieters, supervisor van het project van Alfredo Dueñas Rey.

Opgedragen fondsen

Het gebruik van deze Fondsen wordt gecontroleerd en beheerd door de Stichting voor de blinden, stichting van openbaar nut van de Brailleliga.

- **Het Agnès fonds**
Toegang tot lectuur en informatie voor blinde en slechtziende personen.
- **Het Boursy fonds**
Financiering van het opleidings- en arbeidsproces voor blinde en slechtziende personen.
- **Het Christophe fonds**
Financiële tussenkomst bij de aankoop van kleine technische hulpmiddelen in de Brailleshop.
- **Het Jules Legardien fonds**
De zelfstandigheid van blinde en slechtziende personen stimuleren door de financiering van kooklessen, braillelessen en mobiliteitslessen om zich te verplaatsen met een lange witte stok.
- **Het Marie-Louise Martelez fonds**
Fonds bestemd voor de opleiding en de begeleiding van geleidehonden voor blinde personen.
- **Het Hubert Ouvry fonds**
Toekenning van studiebeurzen aan blinde en slechtziende personen.
- **Het Roger Roovers fonds**
Tussenkomst in de kosten voor het omzetten van cursussen en andere documenten voor studenten indien deze kosten niet door de subsidiërende overheden gedekt worden.
- **Het Robert Van Assche en Anna Van Crombrugghe fonds**
Toekenning van prijzen aan verdienstelijke blinde personen.
- **Het Bertrand van Outryve d'Ydewalle fonds**
Fonds prioritair bestemd voor de opleiding van blindengeleidehonden.
- **Het witte stok fonds**
Financiering van de eerste witte stok die aangeboden wordt aan blinde en slechtziende personen.
- **Het Zoé fonds**
Financiële tussenkomst bij de aankoop van nieuwe technologieën door blinde en slechtziende personen ouder dan 65 jaar.

De Brailleliga, actief in heel het land

.....

1. Brussel (Hoofdzetel)

Engelandstraat 57
1060 Brussel
T. 02 533 32 11

2. Ath

Rue de la Station 41 / 2
7800 Ath
T. 068 33 54 50

3. Charleroi

Boulevard Tirou 12
6000 Charleroi
T. 071 32 92 44

4. Libramont

Avenue de Bouillon 16 A
6800 Libramont
T. 061 23 31 33

5. Liège

Rue des Guillemins 63
4000 Liège
T. 04 229 33 35

6. Namur

Rue de la Croix-Rouge 31 / 7
5100 Jambes
T. 081 31 21 26

7. Antwerpen

Frankrijklei 40 / 3
2000 Antwerpen
T. 03 213 27 88

8. Geel

Werft 53 / 3
2440 Geel
T. 014 58 50 68

9. Gent

Kortrijksesteenweg 344
9000 Gent
T. 09 220 58 78

10. Hasselt

Leopoldplein 25 / 3
3500 Hasselt
T. 011 21 58 88

11. Kortrijk

Minister Tacklaan 35 / 01
8500 Kortrijk
T. 056 20 64 60

12. Leuven

Fonteinstraat 133 / 0001
3000 Leuven
T. 016 20 37 97

De Brailleliga
verwelkomt ook haar
cliënten in lokalen die
ter beschikking worden
gesteld door:

- De digitale openbare
ruimte van Ottignies-
Louvain-la-Neuve:
Boulevard Martin 13,
1340 Ottignies-Louvain-
la-Neuve
- OCMW van Chaumont-
Gistoux: rue Zaine 9,
1325 Chaumont-Gistoux
- De stad Oostende:
Huize Willy Kooy,
Hospitaalstraat 35,
8400 Oostende

Steun ons

Brailleliga vzw – Engelandstraat 57 - 1060 Brussel
T +32(0)2 533 32 11 - info@braille.be - www.braille.be
IBAN : BE11 0000 0000 4848 – BIC : GEBABEBB

Volg ons op sociale media!

Facebook : @brailleliga
Instagram : @brailleliga_vzw
Linkedin: Brailleliga vzw
Youtube: Ligue Braille | Brailleliga
Spotify: Podcast Brailleliga - Ligue Braille
Amazon: Podcast Brailleliga - Ligue Braille
Acast: Podcast Brailleliga - Ligue Braille

Van harte bedankt aan de cliënten en medewerkers om de Brailleliga een gezicht te geven in dit verslag.

